

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy óra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. ítélőtábla épületével szemben.
 a) az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Mária-utca 1-50 szám
 I. EMELET
 [hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.]
 —
 Kéziratok vissza nem adtnak
 —
 Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek től

Kereskedelmi és iparkamaránk ünnepe.

Pécs, 1895. október 5.

A nemzeti fejlődés és izmosodás egyik főtenyezője minden államban az ipar és a kereskedelem, mert e két foglalkozás az, mely a finomult izlés követelte életszükségletek kielégítése és azoknak a fogyasztókhoz való közvetítése által a nemzet vagyonsodásának bő forrásait szolgáltatja.

Különös fontosságot nyer pedig az ipar és kereskedelem hazánkban az által, hogy az őstermelés produktumait, a melyek eddig még a nemzet zömének létalapját képezik, jövedelmezőbbé tenni segít s a nemzeti vagyonnak a külföldre való kiözönlését meggátolni van hivatva.

Földmívelés, ipar és kereskedelem ennél fogva nem ellentétes fogalmak, mint ezt ujabban sokak egyoldalú felfogással feltüntetni igyekeznek, hanem egymással szerves összefüggésben állanak s egymás táplálására, támogatására utalvák.

Az őstermelés szolgáltatja a nyers anyagot az ipari feldolgozásra, az ipar bocsátja a földmívelésnek rendelkezésére a szükséges segédesszüközket, a kereskedelem pedig képviseli a nemzet organizmusában a szív működését, ez gyűjti össze az anyagi erőforrásokat s ezek éltető nedvét eljuttatja a nemzettest minden részébe, hogy a nemzet erejét gyarapítsa.

Ünnepet ül városunkban ma a nemzeti szervezetnek ez a két hatalmas faktora, a mikor az ipar és kereskedelem hivatalos képviselője, a kereskedelmi és iparkamara felavatja s rendeltetésének átadja diszes új otthonát, s falai közt tanácskozássra gyűlnek össze az egész ország kamaráinak képviselői.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara, mely az ország többi kamaráihoz képest még ifjú korát éli, rövid időn az országnak legelső ilyenmű testületei közé küzdötte fel magát, szavának sulya van ugy a kormánynál, mint az ország szakkörreiben. Most kivivott tekintélyének megfelelő új otthont épített, ezzel is dokumentálván életképességét, a minek elismerésül szolgál az általános

érdeklődés, a mely erre az ünnepségre elhozta a kormány s az összes kamarák képviselőit, s ezzel alkalmat szolgáltatott arra, hogy a törvényben rég eltemetve fekvő nagy eszme, a kamarák országos kongresszusa testet öltson.

Már az 1868-ki törvény a kereskedelmi és iparkamarák egyik feladatául jelölte meg az „egyetemes kamarai gyűlések“ megtartását, de ez mind-az ideig csak a papiron maradt. A pécsi kamaráé az érdem, hogy ez eszmét életre keltette, mi által hazai iparunk és kereskedelmünk fellendítése körül hervadhatlan érdemeket szerzett.

Az erők hatványozódnak az egyesülés által s az ország összes kamaráinak együttes fellépése bizonyára oly tekintélylyel bír, mely javaslataik figyelembe vételét parancsolólag követeli. Az együttes fellépés pedig sokkal könnyebben vihető keresztül szóbeli tárgyalás útján, mint átiratokkal való írásbeli közlekedés útján.

A kamarák első pécsi kongresszusának tárgysorozatán oly nagyfontosságú kérdések fordulnak elő, melyeknek szakszerű megvitatása hazai iparunk és kereskedelmünk számos bajján lesz hivatva segíteni. Ilyen elsőrendű fontosságú kérdésnek kell minősítenünk az Ausztriával való vám- és kereskedelmi szerződés ügyét, mert ennek helyes megoldásától függ, hogy hazánk kiemelkedjek abból a gyarmati függő helyzetéből, melybe ez a természetellenes szövetség sodorta. Fontos kérdés a hazai kereskedelmi jogszokásoknak összegyűjtése is, mert ez lesz hivatva a kereskedelmi forgalom biztonságát egyes u. n. szakértők önkényes értelmezéseitől emancipálni. Kiváló érdekű továbbá a Dunán keresztül Báltaszéknél és Gombosnál létesítendő vasúti összeköttetés, a felsőfoku ipari szakiskolák ügye s még számos nagyfontosságú szakkérdés.

Midőn a kamarák küldötteinek tanácskozássaihoz részünkről a legjobb sikert kívánók, a lefolyt ünnepekről a következőkben számolunk be:

*

Tudósításunk a tegnapi esti bevonulásról és a mai nap eseményeiről a következő:

A miniszterek megérkezése.

Tegnap este 6 óra 35 perckor érkezett meg Budapestről a különvonat, mely Dániel és Perczel minisztereket, ez utóbbi családját, Vörös László államtitkárt, Fascho-Moys min. tanácsost, Perczel Béni és Antal Gyula képviselőket hozta. Az érkező vendégek elibe ugyszólván kivonult az egész Pécs, a fellobogózt indóház-utca mindkét felől el volt lépve közönséggel sűrű, tömött sorokban. Kovács rendőrbiztos lóháton tartotta fen a rendet másik két lovasított rendőr segédkezése mellett. (Pécsitt tudvalevőleg nincsenek lovas rendőrök.) A gázlámpákat is meggyújtottak külön polgármesteri rendeletre, ellenére a helyi szokásnak, hogy midőn t. i. a hold sűt a kalendáriumban, akkor Pécsitt a gázvilágítás szűnetel. A pályaudvar tömve volt cilinderek urakkal. Ott voltak a megye, a város képviselői, a kamara tagjai, a legalább is 200-ra tehető, a kik a perronon várakoztak.

Ott voltak Krasznay Mihály kir. tanácsos, dr. Czirer Elek városi főorvos, Zavaros Péter polgármester helyettes, Blaskovich kir. táblai elnök, Majorossy és Koszits főjegyzők, dr. Ludvig ker. orvos, Kindl József igazgató, Kovácsfy, az államépítészeti hivatal és Bercelly, a kataszt. hivatal főnöke, Dragonescu Döme pénzügyigazgató, Feilhauer posta- és távirtda-tanácsos, Salamon tanfelügyelő, Schneider népiiskolai igazgató, Sável Kálmán törvényszéki elnök, Sey László árvaszéki elnök, Bolgár anyakönyvi felügyelő, Ullmann dunagőzhajózási és Wiesner bányaigazgató, Fekete és Nagy tiszti főügyészek, dr. Jobszt László, Lütke József, Ratkovits Ferenc, Ullmann Károly, Kondor Béla keresk. iskolai igazgató, Erreth János orsz. képviselő és Erreth nagybirtokos, dr. Záray, Zaolnay Vilmos, Tauszig Zsigmond, Ráth Mátyás, Schapinger Gusztáv, Weiller Nep. János, Ruepprecht Nándor, Engel Mihály, Schwabach Zsigmond, Tauszig Armin, Engel József és Sándor, Engel Zsigmond, Deutsch Ádám, Wertheimer Jakab, Kirschmann Károly, Reinfeld Imre, Szeifric Antal, Hartl Ferenc, Rihmer járásbíró. Továbbá a kataszteri és államépítészeti hivatal tisztviselői kara, a pénzügyigazgatósági és posta- és távirtdai összes tisztviselők, a városi tanitói testület, árvaszéki ülnökök, a dunagőzhajózási társaság és a bánatársulat tisztviselői, a kereskedelmi iskola tanári kara, az ügyvédi kamara, a keresk. és iparkamara képviselői és a pécsi polgári kaszinó küldöttsége. Majd megérkezett Aidingger polgármester és Kardos Kálmán főispán, dr. Daróczy főispáni titkár kíséretében.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Ünnepi hangulat.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Nem is kell lennünk poétáknak, hogy költői hangulat szállja meg lelkünket. Úgyis poétikus érzelmeket lop az ember szívébe a mai ünnep, mely a tegnapi esttel kezdődött Pécs városában és tartott ma egész nap, hogy estére a magyar színművészet pécsi csarnokának ünnepies megnyitásával érje el tetőpontját.

A tegnapielőtti várva várt eső enyhévé tette a levegőt, üdévé még egyszer és utoljára a fák lombkoronáját, a melyeket nemsokára letarol az ősz hideg szele. S bár félős volt, hogy ünnepeink kezdetét képező bevonulást tönkreteszti a várva várt tegnapielőtti esőből tartós esőssé is könnyen válható rossz időjárás, de hát szeret bennünket Jupiter Pluvius is, mert tegnapra elvonult az égről esőfelhőivel, úgy, hogy a legszebb októberi derült ég mosolygott le reánk a fogadtatás napján, — ünnepünk többi része pedig ugyis zárt falak közt folyt le.

Tegnap reggelre kelve nemzeti lobogókat láttunk mindenütt a házak ormain. Meg-meglebegettette őket az enyhe októberi szellő, hogy hirdessék fent a magasban, milyen nagy ünnepnek néz elébe városunk lakossága. Délutánra a lobogó-dísz valóságos erdővé növekedett, elkezdve a vasuti pályaháztól be az indóház-utcán s keresztül egész a király-utcáig. A király-utcában pedig, melynek közepén áll az impozáns színház-épület, suhogva regéltek a trikolorok egy kis, de erős nemzetrol, mely annál erősebb, mert

ime egyik városában, egy egész országrész gőcpontján, állandó csarnoka van immár a magyar színművészetnek. És a magyar nemzeti hármassal szemben büszkén suhogott meg Pécs város sárga-kék lobogóinak serege is, mert hisz e városé, e város lakóié az érdem, hogy a magyar Thália állandó, fényes otthonra talált az ország e tájékán is.

Ugy este 6 óra tájban aztán megindult a hintók serege ki a pályaházhoz. Fényes urifogatok, fekete magyar dolmányu kocsissal a bakon és a fiakkerek egész csapata. Mindegyikben szalomba öltözött notabilitások, kik siettek, hogy a 6 óra 35 perckor beérkező vendégek fogadására idejekorán kiérkezzenek.

Az utcákat mindenütt kíváncsi polgárság lepte el. A király-utca már szufolva volt most is előkelő közönséggel, az utcasarkokon pedig egész tömeggé verődött össze a kíváncsiak csapata, állhatatosan kintartva helyén mindvégig. Legnagyobb volt a tolongás az indóház-utca sarkán, a Bedő-kávéház nappali fénynyel ragyogó világossága fényzőnében. Az indóház-utca elején, hol az ország-ut beletorkollik, aztán eikezdődött az élő sorfal, mely kijebb már áttörhetetlen kordonná növekedett az ut két oldalán. És az utca lámpái, dicséretükre legyen mondva, emberül megfelelték feladatuknak, — nem mondta fel egy sem a szolgálatot.

Hat óra 30 perckor felhangzott a különvonat fűttye. És bent a perronon hullámzó fogadó-küldöttségek tagjai, élükön Kardos Kálmán főispánnal, még egyszer végigsimitották a frakkot, meg a mentét, igazítottak egyet a nyakkendőiken s simogatták a kezükön feszesen meglapuló fehér keztyüket. Kint a pályaház előtt álló néptömegben pedig végigfutott a zsiibongó mormolás:

— Jönnök! . . . Jönnök! . . .

Es csakugyan, már feltűnt a különvonat nagy vörös lámpása, mely két izzó, óriás szemként tekintett be a perron elé, hol a vármegye, a város, az egyletek és társulatok s egyházak küldöttségei vártak az érkező vendégrek, Perczel Dezso és Dániel Ernő miniszterekre, s kísérik, Vörös László államtitkára, Fascho-Moys Sándor miniszteri tanácsosra, Perczel Béni és Antal Gyula orsz. képviselőkre.

Es emelkedett az ünnepi hangulat s tetőpontját érte el abban, mikor Pécs vendégei e város földére léptek, hogy pár perc múlva a fogatok sokaságán haladjanak be a városba, keresztül az Indóház utcán, a sorfalat álló ezer és ezer ember között, el a Bedő-kávéház villanyivói előtt, fel egész a király-utcáig s onnan a Mária-utcába, a főispán lakására, hol az érkező miniszterek tiszteletére fényes estélyt rendezett a vendégszerető házigazda.

S aztán még sokáig hemzsegett a nép a király-utcán, az új színház előtt, s csak ugy 10 óra tájban lett csendes, nyugodt az utca s fent a házak ormain lobogó zászlók suhogását nem zavarta meg többé emberi zsiibongás — egész reggelig.

S a mai nap kettős ünnepünk nekünk.

A színművészet templomának megnyitása mellett ma avatták fel a kereskedelmi és iparkamara palotáját Pécsitt.

S erre a nem kevésbé nevezetes ünnepre eljöttek az ország minden vidékéről, az összes kereskedelmi és iparkamarák kiküldöttei, hogy üdvözljék a pécsi kollégákat s itt tartván meg az első orsz. értekezletet: ezzel is emeljék fényben és jelentőségben a mai ünnepet.

E diszes társaság a pályaudvaron az első sínpar mellett hosszában foglalt állást, úgy hogy a perron bejárata előtt kis félkörben állottak a főispán, a polgármester és Littke kamarai elnök, két oldalt pedig hosszú sorban a küldöttségek tagjai. A perronon a rendet az óriási közönség közt Vaszary Gyula főkapitány tartotta fenn igen tapintatosan.

Hat óra 35 perckor Volesky államfőnök jelezte a különvonat érkezését, melyen jöttek Percel Dező belügyminiszter nejével és leányával. Dániel Ernő keresk. miniszter, Vörös László államtitkár és Fascho-Moys Sándor miniszteri osztálytanácsos. Opris Péter posta- és táviratigazgató Dombóvártól kezdve, Weinhardt Manó forgalmi főnök pedig Budapestről jött a különvonattal, mely 5 kocsi szakaszból állott s azokban Ludvig Gyula államvasuti igazgatósági elnök, Tolnai főfelügyelő, Leitner zágrábi államvasuti üzletvezetőségi főnök, Brázay Kálmán, továbbá a budapesti kereskedelmi és iparkamara küldöttsége Lánczy Leo orsz. képviselő vezetése alatt, Sommer pécsi fűtőházi főnök és 2 hírlapíró ültek. A miniszterek, családjuk és kísérelők az utolsó szalonkocsiban jöttek, mely a hosszában felállt fogadó küldöttség széles tagjai előtt állt meg s így a minisztereknek el kellett a sorfal előtt haladniok, míg a félkörben álló főispán és kísérelte elé értek, természetesen dörgő éljenzések között.

A beszédek.

Programm szerint pontosan beérkezett a vonat, a miniszterek harsány éljenzések közt léptek ki a vagonból, kiket legelőbb is Kardos Kálmán főispán üdvözölt:

Nagyméltóságú miniszterek! Igen mélyen tisztelt vendégeink! Pécs sz. kir. város törvényhatósága és öszezes lakossága nevében szívből fakadó örömmel üdvözölöm nagyméltóságokat, mint a város vendégeit. Távol az ország szivétől, nekünk jutott a szerencse, hogy egy napot nekünk szentelnek kizárólag és csak azért látogatták meg városunkat, hogy annak haladásáról meggyőződve, két kulturális intézmény felavatásának ünnepélyén jelen legyenek. Isten hozta. Élvezzék az időt háborítlanul és vezérelje az Isten, a ki nagyméltóságokat tartsa meg soká, igen soká!

Ez után a felzúgó éljenzések lecsillapulta után Littke József üdvözölte a minisztereket a kamara nevében. Baranya, Tolna és Somogy megyékre terjed — ugymond — a pécsi kereskedelmi és iparkamara hatásköre, melynek nevében nekem jutott, mint elnöknek a feladat és szerencse, hogy üdvözöljem nagyméltóságokat és hálás köszönetet mondjak, hogy itt nálunk megjelentek. Örömtől telt szívből azt kívánom, hogy érezzék magukat jól szerény körünkben.

Dániel Ernő miniszter a következőleg válaszolt: Fogadják őszinte köszönetemet a lelkes fogadtatásért. Örömmel jöttem e városba, örömmel, mert úgy tudom, hogy Pécs haladásánál és fejlődésénél fogva méltán hazánk egyik első városai közé sorozható. Örömről pedig fokozódik, amidőn tudjuk, hogy nemcsak a kereskedelem, de a kultúra is egyszerre ünnepeket ül a város falai között, hol mi is önökkel fogunk ünnepelni. (Éljenzések.)

Percel Dező a következőket mondta: Emlékeim annyira hozzáfűznek engem ehhez a városhoz, hogy nem szükséges magamat vendégnek tekintennem. Egyszerűen hazajöttem, mert örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy jelen legyek egyik kiváló hazai

A délelőtt az új palota felavatásával és az országos értekezlettel telt el. Délután pedig fényes bankett fejezte be a nagy nap munkáját, a hol is az ország minden tájékról ide jött vendégeink megismerhették a pécsi magyar vendégszeretetet, no meg mellékesen a jóféle pécsi — bort is.

És kint az utcákon a rossz idő dacára is ünnepi ruhában járt kelt a nép; fent a házak ormain pedig suhogott a piros-fehér-zöld és sárgakék lobogó-erdő. S mint a zarandokok serege, úgy vándorolt egész délután a közönség végig a király-utcán az új színház elé, melyekben ime ma este először caendül meg a magyar színművészet apostolainak szava, ma először vonul be vele állandó otthonába a pécsi Thália.

Ünnepi szín az utcán; ünnepi hangulat az emberek szívében.

És nem is kell poétáknak lennünk, hogy költői hangulat szállja meg lelkünket. Mert ha nincs borsasztóbb a népharagnál, nincsen szebb a nép öröme, nincsen fenségebb a nép büszkeségénél sem. És a mint a nép borsasztó haragja eltöröl mindent a föld színéről, a mi ellen támad, azonképp a nép eszt öröme, a nép fensége büszkesége megihleti, költővé avatja a legegyszerűbb lelket is és felegkönyvnyá teszi minden iránt, a mi szép, a mi fenkölt, a mi magasztos.

S Klio, a történet Muzsája, kezébe veszi aranykönyvét és jegyez. S a mit jegyez, az soha el nem mulik, az örökké fogja hirdetni az utókornak Pécs város mai nagy ünnepét, melynél szebbet, melynél magasztosabbat soha, de soha nem kívánhatunk magunknak!

H. I.

kulturintézetünk megnyitásánál. A kellemes emlékeket láttam felidézve, midőn az önök meghívását vettem, melyet siettem örömmel elfogadni.

A bevonulás.

A perronon fehangzó éljenzést a pályaudvar előtt álló tengernyi nép éljenzése növelte, és a miniszterek a közönség, valamint a bányatelepi munkások sorfala közt, kik kézi lámpáikkal és diszcsákányukkal pompásan festettek, hajtottak el a fellobogózott utcákon.

Percel miniszter családjával együtt Kardos főispánnal szállott meg, míg Dániel miniszter Littke kamarai elnök házában.

Este 8 órakor a főispánnal nagy vacsora volt a miniszterek és a vendégek tiszteletére, több helyi notabilitás részvételével.

A városban késő éjjeli órákban is nagy élénkség uralkodott.

Ujabb vendégek.

A 7 óra 40 perckor érkező pesti gyorsvonat — melyen az első utiterv szerint a minisztereknek is érkezniök kellett volna — újabb és szintén kedves vendégeket hozott.

Ezen érkeztek ugyanis gróf Festetich Andor, a budapesti Nemzeti Színház igazgatója, Váradi Antal, a jeles költő, Nádaai Ferenc, Steinhart Antal és Lang Adolf, kiket a szünügyi bizottság nevében Krasznay ügyvéd fogadott.

A gyorsvonaton jöttek továbbá a keresk. kamarák még meg nem érkezett képviselői is, kiket Záray Károly üdvözölt a kamara vendégeikül, s kik tegnap este a Vadember-ben kedélyes estélyre gyűltek egybe, hol a házigazda szerepét Ratkovits kamarai elnök és Záray titkár nagy buzgalommal töltötték be, míg 9 óra után Littke kamarai elnök is megjelent a vendégek üdvözlésére s mindegyikkel váltott pár szívélyes szót.

Végül Szilágyi Lajos műszaki tanácsos a ma reggeli gyorsvonattal érkezett Pécsre.

A keresk. és iparkamara disztülése.

A mai nap ünnepségei a pécsi keresk. és iparkamara új palotájának ünnepélyes felavatásával kezdődtek.

Az épület bejárata fel volt díszítve dísznövényekkel s a lépcsőház szőnyegekkel bevonva.

A rendes körülmények közt elég tágas közgyűlési terem ez alkalommal szüknek bizonyult. Az ülőhelyeket a vendégeknek engedték át s a nagy közönség a terem minden zugát megtöltve állva hallgatta végig a diszközgyűlést.

Ott voltak a vendég küldöttségek és a tagokon kívül Szeredy József dr. apát-kanonok jogakadigazgató, Aidingér János polgármester, Schlippenbach István gróf vezérőrnagy dandár-parancsnok, Ivinger Károly ezredes, Fascho-Moys Sándor min. tanácsos, Szily László alispán, Tolnay Kornél vasuti és hajózási főfelügyelő, Stajevits János, Percel Béni, Erreth János orsz. képviselők, Blaskovich István táblai elnök, Brázay Kálmán földbirtokos, Dragonescu Dóme pénzügyigazgató, Duka Achill, Bánffay Simon kir. tanácsos, közjegyző, Sávell Kálmán törvényszéki elnök stb. stb.

Az elnöki emelvény felett bordópiros drapperia között délszaki növényekkel körülveve ő felsége a király mellszobra nézett le a zsufolásig megtelt teremre. A mikor 3/4 órakor Littke elnök emelkedett szavakban megnyitotta az emlékezetes ülést, s a keresk. miniszter meghívására felkérte Ullmann Károlyt és még 2 kamarai tagot, a belügyminiszter meghívására pedig Ratkovits alelnököt és 2 tagot.

Záray titkár jelenti, hogy a marosvásárhelyi kamara kivételével, az ország összes kamarái küldöttségileg képviseltetik magukat a kamara ünnepén, a mit a gyűlés örömdetes tudomásul vett.

Egy negyed 10 órakor zúgó éljenriadal között lépett be Dániel miniszter a terembe és elfogalta az elnöki széket.

Littke József erre a következő szavakkal üdvözölte a minisztert:

Nagyméltóságú miniszter ur! kegyelmes urunk! Midőn a keresk. ügyi miniszteriumban Nagyméltóságod érdemdes elődje jóváhagyásával az épület felépítését elhatározta, ezen otthonunk felépítésére minden tevékenységünket kifejtettük a hazai ipar és kereskedelem érdekében, hogy ez által szolgálatot tehesünk saját édes hazánkknak. Most midőn ezen épület az átadásra készen áll, s mi ez ülésre egybegyűltünk, kegyeskedjék ezen diszközgyűlést megnyitottnak kijelenteni és a jegyzőkönyv hitelesítésére két kamarai tagot kinevezni és ezen épületet nemes hivatásának átadni. S midőn Nagyméltóságodnak hálás köszönetet mondunk, engedje meg nagyméltóságod, hogy összes megjelent vendégeinknek köszönetet mondjunk.

Es most Isten áldását kérem Nagyméltóságodra, kérem az iparra és kereskedelemre is!

Dániel Ernő miniszter a következőképp válaszolt:

Igen tisztelt elnök ur! Nagyon tisztelt uraim! Örömmel fogadtam a pécsi keresk. és iparkamarának meghívását, hogy ezen disztülésen részt vegyek.

Fényes bizonyítékot nyújt e mai ünnep nemcsak arról, hogy az ipari eszme mennyire megizmosodott, hanem arról is, hogy közigazságot mondunk, ha annak mai hatalmáról beszélünk. Aligha fogja kétségbe vonni valaki azt sem, hogy ma milyen óriási jelentősége van az ipar mellett a kereskedelemnek is. Hiszen a magas gabnaárak, a bortermés jólétet teremt s többé a nagyon olcsó gazdálkodás nem állhat ellen a praktikus eszme terjedésének. És ma már egész Magyarországon az ipar és kereskedelmi kamarák nagy tevékenységet fejtenek ki a kereskedelmi eszme terjesztésében, de ez a tevékenység még nincs befejezve, ez csak kezdet, melylyel az ipari téren eddig eredményeket értek el. Rá kell itt mutatnom a kisipar nehéz helyzetére, melynek nehéz ma még egyenlő fegyverekkel küzdeni. De minden áron, mindeu téren előhaladást látunk ma már és hogy ez előhaladás harcosai, a kamarák, megizmosodtak, örömmel konstataíom és örömmel veszek tudomásul erről az örömdetes és fontos körülményről. Az ipar és kereskedelemre vonatkozólag tehát örömmel konstataíhatom a fejlődést s isten áldását kérve az ipari és kereskedelmi kamarák működésére, a diszközgyűlést ezennel megnyitottnak nyilvánítom. (Éljenzések.)

A miniszter beszéde után, a jegyzőkönyv hitelesítésére Ullmann és Ratkovits urakat kéri fel s ekkor Záray titkár a következő beszédet mondotta:

Nagyméltóságú m. kir. Miniszter ur!

Mélyen tisztelt vendégek!

A mai diszes ünnepély színhelye, e szerény hajlék, a pécsi keresk. és iparkamara 15 évi tevékenységének egyik alkotása; oly alkotás, mely nem a kamara törvényszabta hivatasa talán egyik másik ágazatának rovására, hanem a kamara rendelkezésére állott szükcs anyagi eszközök olyatén felhasználása folytán jött létre, hogy évi költségvetéseinknek kisebb fontosságú kiadási tételénél a legszigorubb takarékosság elve érvényesült.

Az okszerű gazdálkodás, a mindig helyesen alkalmazott takarékosság gyümölcse e ház, melylyel a kamarai hivatal megfelelő elhelyezésén kívül célunk volt a kereskedelem és ipar, mint egyik legjelentősebb társadalmi érdekkör alapjának fontosságát, a kereskedelmi és iparkamarai intézmény jelentőségét e városban valami külső jelvényben is feltüntetni; célunk volt, hogy a kereskedőknek, iparosoknak, munkásoknak nyilvános könyvtár bocsájtassék rendelkezésére, — hogy a tervbe vett pécsi iparmúzeum alapja itt megvetessék, — hogy itt szakelőadások, szaktanfolyamok rendeztessenek, melyeknek sorát legközelebb az építómesteri vizsgára előkészítő tanfolyammal kezdjük meg.

A ház építésére az engedélyt a keresk. m. kir. minisztériumtól megnyervén, a mult év derekán kezdetett meg és néhány héttel ezelőtt fejeztett be végleg.

A házat Kirstein Ágoston műépítész terve szerint Schlauch Imre pécsi építész építette s az összes építési munkálatokat kizárólag pécsi iparosok végezték. Az összes építési költség 55.000 frtra rug, miből 11.000 frt a telekvételre, 39.000 frt az építkezésre és 5050 frt a berendezésre és egyéb kiadásokra esik. Az összköltségből 30.000 frt a kamara megtakarított készpénzvagyonából s a kamarai alkalmazottak nyugdíjalapjából, 25.000 frt pedig 48 év alatt tőkében és kamatban 5 1/2 %-al törlesztendő kölcsönből fedeztetett. Tekintve, hogy az évi annuitások nagyjából meg egyezők a kamara által régebben fizetett házbérrel, a kamara az eddigi subsztenciája mellett gyűjthet újabb alkotásokra erőt, teljesítheti továbbra is hivatását.

Érezzük és örömmel konstataítható, hogy e hivatás teljesítésével szemben évről-évre fokozódik a várakozás, a mennyiben a mai közigazdasági élet bővelkedik újabb és újabb jelenségekben, melyek a legváltozatosabb formákban nyilatkoznak s megoldást igénylő közigazdasági kérdések sürűen merülnek fel s az állampolgároknak érzéke immár örömdetesesen fejlődött ki. A kamarai intézmény jelentősége a kamarák tevékenységének ugy a magas kormány és a hatóságok, valamint a kereskedői és iparkörök részéről mindnagjobb mérvben való igénybe vétele által fényes igazolást nyer, mi csak buzdítólag hat a kamarák tevékenységét irányító választott kamarai képviselőkre és azokra, kiknek ez intézmény szolgálása hivatásuk.

Hogy Nagyméltóságod sokoldalú és terhes kormányzati elfoglaltsága közepette is házfelavatási ünnepélyünkön megjelenni kegyes volt, ebben mi első sorban a kamarai intézmény kitüntető méltánylását látjuk s így azon ránk nézve lélekemelő momentum, hogy e kamaráknak az e helyen első ízben tartott ülésén az elnöki széket hazánk közigazdasági kormányzatának vezérférfia, Nagyméltóságod foglalja el, fényes és elvülhetlen betűkkel lesz bejegyezve kamaránk évkönyvében, mert meg vagyunk győződve, hogy

Nagyméltóságod az államférfiu legnemesebb ambíciójával, szakavatottsággal és példás ügybuzgósággal fáradozik közgazdasági üdvös alkotásaink fentartásában, fejlesztésében, a tervezett és még tervezendő közhasznú művek és intézmények sikeres létesítésében.

Nagyméltóságod teljesítve kiváló hivatását, a pécsi kereskedelmi és iparkamarában bár szerény hatáskörű, de mindenkor kötelességtudó, munkára és áldozat kész támogatásra fog találni.

Mint eddigelé, úgy ezentúl is önzetlen ügyszeregettel és szorgalommal fogunk dolgozni, a kereskedői és iparos világ kívánalmainak, intenióinak hű és igazságos kifejezői, a jogosult érdekeknek lelkiismeretes és erélyes védelmezői leszünk; — felterjesztéseink, kezdeményezéseink ezentúl is arra fognak valani, hogy komolyan fogjuk fel azt a missiót, a melynek szolgálatában állunk.

Ha Nagyméltóságod a közérdekű feladatok megvalósítására irányuló tevékenységében e kamarát minél gyakrabban veendi igénybe, úgy csak növekedni majd bennünk az ambíció, fokozódik a munkakedv és öregbedik tiszteletteljes bizalmunk, hódolat-teljes ragaszkodásunk Nagyméltóságod iránt.

És most végezetül szálljon az égbe imaszertű fohásom, hogy legyen e ház mindenkor a béke, az áldásos munka hajléka, a nemes szándéku kezdeményezések színhelye, a közgazdasági érdekek rendíthetetlen órháza, — az alkotó, a teremtő eszmék gócpontja — és hogy e ház falai közt a jelenben és a messze jövőben egyaránt a reménynek, a lelkesedésnek, a hazaszeretnek láthatatlan, de soha ki nem apadó forrásai táplálják és erősítsék az itt munkálkodókat!

A beszéd elején lépett a terembe Perczel Dezső belügyminiszter, Fascho-Moys Sándor min. osztálytanácsos kíséretében, lelkes éljenzés között.

Záray nagy figyelemmel halgatott szép beszéde után Littke József elnök kéri Dániel minisztert, hogy engedje meg, mielőtt a diszgyűlést befejeztetnek nyilvánítaná, hálás köszönetét fejezni ki a belügyminiszter urnak, ki megjelenésével a gyűlést kitüntetni kegyes volt. Isten áldását kéri mindazokra, kik érdeklődést tanusítottak.

Dániel miniszter erre a diszgyűlést befejeztetnek nyilvánítja s a miniszterek erre nagy kísérettel megindulnak a kamarai épület megtekintésére.

A diszülés berekesztése után a küldöttek bemutatása következett. Dániel és Perczel miniszterek a gyűlési terem mellett e célra berendezett szalonban fogadták a küldötteket, melyen csakhamar tulesetek. Ugyanis Kardos Kálmán főispán egyszerre vezette a miniszterek elé a vármegye, a város, a pénzügyigazgatóság, államépítészeti hivatalok küldötteit; a főispán mutatta be egyenként a küldötségi tagokat a minisztereknek.

Midőn ez a küldötség kijött, Perczel Dezső belügyminiszter magára hagyta minisztertársát, és kíséretével a pécsi új kórház megtekintésére indult.

Dániel miniszter fogadta ezután a posta- és táviráda igazgatóság, az államépítészeti hivatal, a forgalmi főnökség, a horvát és végül a hazai kamarák küldötségeit.

A fogadások után Dániel miniszter is kocsira ült és követve nagyszámu kísérettől, a székesegyházat tekintette meg, mi után a Zsolnay-gyárat keresték föl.

Perczel Dezső belügyminiszter 12 óra tájban a városházát látogatta meg.

A bankett.

Egy óra után 10 perccel Farkas Sándor zenekara rázendítette a Rákóczi-t, jelezve ekként a miniszterek érkezését, kiket a sárga-kék szalagos rendezők kalauzoltak a bankett termében a főhelyre, a hol egy óriási gránátfa, rajta pirosodni kezdő gyümölcsökkel volt a háttérben elhelyezve. A vendégek száma 198-at tett ki, kik a szépen dekorált asztalok körül helyet foglaltak.

A főhelyen Dániel és Perczel miniszterek foglaltak helyet, az első mellett Littke József, Ludvig Gyula, Blaskovich István, gróf Schlippenbach, Ivinger Károly, Erreth János, gróf Festetich Andor ült; Perczel belügyminiszter mellett pedig sorban Kardos Kálmán főispán, Vörös államtitkár, Szily alispán, Fascho Moys Sándor min. osztálytanácsos, Aidinger polgármester és Sável Kálmán. A többi vendégek a főasztallal szemben elhelyezett s párhuzamosan futó asztalok mellett foglaltak helyet.

A bankett menuje a következő volt:

Rákleves
Hal
Bagdánypecsenye
Vadhusos pogácsa
Szárnyas sült, salátával
Csemege
Kávé

Vörös és fehér bor, pezsgő, cognac.

Az első felköszöntőt Kardos Kálmán mondta a következőkben:

„Nagyméltóságú miniszter, mélyen tisztelt Uraink és vendégeink! Ha visszazáll az emlékezet csak-

nem az emberiség gyermekeibe, csak őskori jelekben vezethető már oda vissza. Hiszen ezer évek multak el, míg az emberiségnek megadták a mai irányzatot és kormányzatot. Könnyű volt a régi korban, kik akkor kormányoztak és a legritkább esetben az emberiség szent jogáért való küzdelmükért őszinte elismerés és dicsőség volt osztályrészük. Ma azonban az öntudat, az egyenlőség átérzése nem tűri maga felett a bitorló hatalmat és a nyilvánosságnak dobja oda azokat, kik a nép és emberiség szent joga felett akarnak hatalomra vergődni. (Éljenzés és taps.) Mi jut osztályrészül annak a jelesnek, ki az emberiség szent jogát népe akaratával együtt törekszik érvényre emelni? Az elismerés és csodálat s lerakja előtte fegyverét az ellenállás. Így, mikor a küzdelemben habozva álltak, megjelent e nép előtt a vezérlő csillag, jóságos fényével elárasztva, betöltve mindeneket. És hogy ma a magyar nagy és hatalmas, hogy annyi vész és vihar után a haladás útján van, azt felséges királyának köszönheti, a ki jóságos vezérlete alatt erre az ösvényre vezette az ő népét. Emeli poharát Magyarország apostoli királyára.

A háromszoros zúgó éljenzéssel fogadott felköszöntő után Aidinger János polgármester emelkedett fel és a következőket mondta:

„Nagyméltóságú miniszter urak! Mélyen tisztelt vendégek! Az imént elhangzott lelkes szavak megindító hatása alatt kelek fel és bátorkodom érzémeimnek kifejezést adni. Anomáliának fog tetszeni abbéli kijelentésem, hogy kitűzött feladatom most könnyű és nehéz. Könnyű, mert egy oly férfura emelem poharamat, kit úgy multja, mint családi összeköttetés is e városhoz és vidékéhez köt. És e férfiu, Magyarország belügyminisztere, Perczel Dezső, ki megjelent közöttünk, hogy részt vegyen mai ünnepünkben. Kívánom, hogy a haza és állam s a közügyek szolgálatában minél nagyobb tevékenységet fejtve ki, e város és vidéke büszkeségére igen sokáig éljen!”

A harmas éljenzéssel fogadott toaszt után özszezszeccendültek a poharak. Majd Littke József iparkamarai elnök állt fel s kedves kötelességeként hálás köszönetet mond azon szíves kitüntetésért, melyben a miniszterek részesítették az ünnepséget. S aztán így folytatja: S mert hazánk függetlensége erejében, s azt mozdítja elő a magyarosodást. De az utolsó évtizedekben erre vonatkozólag igen csalódtunk.

Ez erőt, ezen szabadságot felülről nem védik. Pedig bármit kezdjünk, az első lépést a kormánytól várjuk. Emelem poharamat, a kormány elnökére, ki ma a haza, a szabadság gondját szíven viseli, emelem továbbá belügyminiszter úr ő nagyméltóságára s a kiváló férfiu Baross Gábor emlékére, s ki az általa kezdeményezett politikát folytatni hivatott, kinek kegyessége folytán megkapjuk az indóházat (éljenzés), az ipar és kereskedelem hatalmas pártfogójára. Dániel miniszter úr ő nagyméltóságára!

Percekig tartó éljenzés után Perczel Dezső belügyminiszter állt fel s beszédében nagy jelentőségűnek mondta, hogy ez ünnepre a kormány is meg hivatott. Kiment a kormány meg nem jelent tagjait, a kiket elhalaszthatatlan teendők tartottak vissza a megjelenéstől. S aztán hivatkozik rá, hogy 24 éve, mióta megszűnt Pécs város lakója lenni s most 24 év múlva, hogy körünkben van, tudja csak igazán megítélni, mennyit haladt Pécs városa. Ő e haladást a munkában és a közszellemben találja s a pécsi intelligenciában s erre az intelligenciára emeli poharát.

Vörös államtitkár mondott a belügyminiszter nagy lelkesedéssel fogadott beazéde után felköszöntőt s ebben a mai nap egy oly jelentőségteljes eseményt jelezte, hogy a horvát keresk. kamarák képviselői is megjelentek. Kéri, hogy ápolják a jó viszonyt, a testvéries egyetértést.

A zsviói és éljen kiáltásokkal fogadott toaszt után Ullmann Károly szintén a zágrábi kamara küldötteit élteti és anyanyelvükön köszönti őket.

Lánczy Leo, a budapesti keresk. és iparkamara nevében, Zsigmond Dezső, a kolozsvári kamara részéről beszélt ezután, a Királyhágóntuliak üdvözlését tolmácsolva.

Plavszits az eszéki kamara titkára horvát nyelven kezdte, németül folytatta beszédét, s mikor ezeket mondta: „Az önök erőssége a mi erősségünk, sorsuk a miénk is!” zúgó taps, éljen és zsviói riadalom hangzott fel a teremben.

Perczel Béni orsz. képviselő Várad Antalra, a jeles költőre emeli poharát.

Deil Jenő kassai kamarai titkár mondott utána lelkes hangú beszédet.

Hivatkozik az elmúlt időkre, midőn a kereskedelmi miniszteri székben ült egy miniszter, kinek jelszava volt a tett. De fájdalom, e férfiu, Baross Gábor is csak rövid ideig volt a kereskedelmi ügyek élén. Pedig előtte a kereskedelmi miniszteri szék csak olyan átjáró ház volt, s maga a kereskedelem csak luxuscikkek eszközlésének tekintetett. De végre ismét egy oly férfiu ül e székben, kinek jelszava a munka és a tett, ki a kereskedelmet nagygyá, az ipart

virágzóvá teheti és a munka, a tett, a szobbb jövő emberére: Dániel Ernő miniszterre üríti poharát és e munkában, e működésben segítségére, az ő kedves államtitkárjára, Vörös Lászlóra.

Várad Antal emelkedett fel ezután és leüdületes költői szavakban emlékeztet meg Vörösmarty „Volt tanítványaimhoz” című költeményéről, melyet a Perczel-fiukhoz intézett. E családban szivta a költő magába a hazaszeretetet, mert a Perczel-család mindenkor előljárt ebben. Így Perczel Mór, a negyvennyolcas hős is, kinek egy cigányasszony ast jósolta, hogy ovakodják saját nevétől. És csakugyan Perczel Mór Móroott csatát vesztett. Sokkal szerencsésebb azonban Perczel Dezső, ki ime szent Mór városában általános szeretetnek és népszerűségnek örvend. Perczel Dezső belügyminiszterre és Perczel Béni orsz. képviselőre üríti poharát.

Nagy lelkesedést keltett utána gróf Schlippenbach tábornok felköszöntője, ki töredezett magyar nyelven éltette a királyt és hazát s a polgárok és katonaság egyetértésére emelte poharát.

Dr. Krasznay Miklós Ludvig hajózási és államvasuti főfelügyelőt köszöntötte fel s aztán még számos köszöntőt hallottunk s mindinkább derültté való hangulat közben.

A diszbankett d. u. 4 órakor ért véget és vendégeink szétszéledtek, hogy a színház ünnepélyes megnyitáson, a mai nap befejező ünnepségén, ismét találkozzanak.

* **A bankszabadalom kérdése.** Az osztrák-magyar bank főtanácsa elhatározta, hogy 1897. december 31-én megszűnő szabadalmának megújítását fogja a két kormánytól kérelmezni, továbbá, hogy ez idő szerint eltekint a kamatláb további emelésétől. A bécsi és budapesti igazgatóságoknak 20 millió forintot bocsájtottak rendelkezésére dotációjuk szaporítása céljából. A budapesti igazgatóság javaslatára elvben elhatározták, hogy Iglón, Keszthelyen, Rimaszombaton és Rozsnyón fiokok fognak felállíttatni, azok életbe léptetését azonban, tekintettel a szabadalom megújításának szükségességére, későbbi időre halasztották.

* **A költségvetés tárgyalását** a pénzügyi bizottság e hó 10-én d. u. 5 órakor kezdi meg és a következő napokon mindenkor d. e. 10 órakor fogja folytatni. A költségvetés egyes részeinek előadói már megválasztották és pedig a költségvetés általános részére nézve Hegedűs Sándort, az u. n. kisebb tárcák s a kereskedelmi tárcza budgetjének előadója Neményi Ambrust, a pénzügyi tárczáéknak Láng Lajost, a közoktatási tárczáéknak Fenyvessy Ferenczet, az igazságügyi tárczáéknak Busbach Pétert, a belügyi és földmívelésügyi tárcza előadójának Gajári Ödönt és a honvédelmi tárcza költségvetés előadójának Szerb Györgyöt.

* **Főrendek beigtatása és törlése.** A hivatalos lap közzéteszi, hogy a főrendiház 1895. évi október hó 3-án tartott ülésében az igazoló bizottság jelentése alapján László kir. herceg nevét a főrendek jegyzékébe pótlólag beigtatta; s a f. évi szeptember hó 6-áni elhalálozása folytán a főrendek jegyzékéből történt törlését tudomásul vette; továbbá a püspöki méltóságáról lemondott Karsay Sándor dunántúli ág. ev. egyházkerületi püspök és főrendi tag nevének az igazoló bizottság által a főrendek jegyzékéből történt törlését, nemkülönbén a Liptó-Szent-Miklóson elhalálozott Szent-Iványi Márton dunáninneni ág. ev. egyházkerület érdemes felügyelője és főrendi tag és az elhalálozott gróf Csáky Béla örökös jogu főrendi tag nevének az igazoló bizottság által, a főrendek jegyzékéből történt törlését tudomásul vette; továbbá az igazoló bizottság jelentése alapján báró Liphay Frigyes örökös jogu főrendiházi tag és Gugler Pál címzetes püspök és aurániai perjel nevét a főrendek jegyzékébe pótlólag beigtatta; s mi az 1885. évi VII. törvénycikk alapján ujonnan szervezett főrendiház ezidőszerinti tagjairól készített s 1892. évi február hó 27-én a „Budapesti Közlöny” 47-ik számában közzétett jegyzék kiegészítésül ezennel közzétetik.

H i r e k.

Pécs, 1895. október hó 5.

— (Estély a főispánnál.) Tegnap este 8 órakor Kardos Kálmán főispán fényes estélyt rendezett az érkezett miniszterek tiszteletére. Az estélyen részt vettek Dániel Ernő kereskedelmi miniszter, Perczel Dezső belügyminiszter és neje s leányuk, Melinda; Vörös László államtitkár, Fascho Moys Sándor min. osztálytanácsos, Perczel Béni orsz. képviselő, Ludvig Gyula államvasuti igazgatósági elnök, Szily László alispán, Aidinger polgármester, Vaszary főkapitány és Littke József iparkamarai elnök. Természetesen toasztokban sem volt hiány a minden tekintetben fényesen sikerült estélyen. Így a házigazda, Kardos Kálmán főispán, a miniszterekre, Dániel Ernő miniszter a főispánra, mint szíves házigazdára mondott felköszöntőt.

— **(Frigyes főherceg Baranyában.)** Vasárnap tudvalevőleg népnünpély volt Főherceglakon, melyen — mint levelezőnk írja — a környéknek magyar, német, szerb és horvát ajku lakossága egyaránt nagy számban jelent meg. A népek a főhercegi család iránti lelkesedése nem ismert határt. A főhercegi pár a nép szeretetének illetén nyilvánulását azzal viszonzta, hogy minden egyest a főherceglaki vendéglőben megvendéglét, a nőket azonkívül szép szallagokkal és gyöngyökkel ajándékozta meg.

— **(Percel belügyminiszter a kóskórházban.)** Percel belügyminiszter ma délelőtt 10 órakor meglátogatta a pécsvárosi kóskórházat. Kisérteben voltak Fascho Moys Sándor min. osztálytanácsos, Kardos főispán, Aidinger polgármester, Szily László alispán, Koszits főjegyző, Darócy főispáni titkár, Zavaros tanácsnok, Fekete városi t. főügyész, Németh városi alügyész, Vaszary Gyula főkapitány, Círer városi főorvos és Mendl megyei főorvos. Az érkező belügyminisztert az igazgatóval délen a kórházi orvosi kar és a gondnokság fogadta és Erreth kórház igazgató kalauzolta. A miniszter egy óra hosszat tartózkodott a kórházban, bejárta az összes helyiségeket és mindent illetőleg megelégedését fejezte ki. Távozásuk előtt a miniszter és a vendégek beírták nevüket a kórház vendégkönyvébe.

— **(Frigyes fhg. elutazása.)** Mult szerdán vett búcsút az ünnepeit főherceg uradalmától, amidőn is Baranya Monostoron utazott keresztül. Ezt fényessé teendő, az uradalmi erdész előzékenyen gondoskodott és minden hához egy drb. fagygyertyát küldetett, hogy a községen keresztül utazó főherceg ebben gyönyörködjék. És a község lakosai hiven tettek eleget az uradalmi rendezőségnek, meggyújtván a drb. gyertyát, terjesztvén ezzel homályos kivilágítást, mit tán fényesebbé is tehettek volna a népszerű főherceg iránti tiszteletből. Így írja onnét tudósítónk.

— **(Serly zeneszerző Pécsen.)** Serly Lajos zeneszerző ma délután Pécsre érkezett s dirigálni fog a mai és holnapi díszelőadásán. Serly egyike a leghiresebb magyar zeneszerzőknek, szerzeményei közül a „Tót Leány“, „Ingyenélők“, „Csokon szerzett vőlegény“, „Magdolna“ óriási sikerrel kerültek színre Budapesten és az egész Magyarországon mindenütt. Serly magyar nótái örökbecsűek, ezek közül csak a „Bánatosan zeng a madár“, „Buzaföldön, dülő uton megy a lány“, „Nincsen csillag“ és még vagy 300 magyar nóta. Nemesak itthon, de a külföldön is elterjedt. Harmincnál több népszimfőhöz és operetthez szerzett zenét, sőt egy vig operát is írt a Marciát, ez is nagy sikert aratott a pesti népszínházban. Legutóbb a Kis hősereg zenéjét szerzte, melyet már Somogyi is felvett repertoírjába. A ma este előadandó „Magyar nyitány“ sem marad a többi mögött. Serlynek valószínűleg ez lesz Magyarországon utolsó szereplése, mert egy színigazgató Párisból tárgyal vele. Serly hosszabb ideig működött Párisban és ott különösen Munkácsy, meg a többi magyarok rendkívül szeretik.

— **(Pécsi képek külföldön.)** A kereskedelmi miniszter pártfogásával az államvasutak és a milleniumi kiállítás igazgatósága támogatásával, a „Röptében a Nagy világ körül“ című világhírű mű magyarországi kiadásában néhány Pécs városról készített kép fog megjelenni. A mű négy nyelven, 1,000,000 példányban jelenik meg, később ha szükség lesz, esetleg még egyszer annyit fognak szétküldeni belőle Európa és Amerika összes nagyobb városaiba. Tartalmazni fogja Magyarország összes szép vidékeit és városait, így lesz alkalma az egész világnak még a kiállítás előtt megismerni hazánkat, egyelőre csak képekben, de a kiállításra jövők érdeklődése fel lesz ébresztve.

— **(Új anyakönyvvezetők.)** A belügyi miniszter pótlólag kinevezte Somogyvármegyében az apáti anyakönyvi kerületbe Vanka Kamil körjegyzőt, a sámsóniba Joó Sándor körjegyzőt, a bálványosiba Sörös Ágoston körjegyzőt anyakönyvvezetőkkül. Értesülésünk szerint a 18 anyakönyvvezető közül, kik nem t. hatósági hivatalnokok és jegyzők, hanem privat emberek, lemondott már néhány, kiknek helyeit utakkal kell pótolni. Az anyakönyvvezéssel járó munka és megkööttség riasztotta meg ez urakat, kik pedig annak idején tolyamodtak az anyakönyvvezetői tisztért.

— **(Jegyző-választások.)** A szigetvári járás négy körjegyzőségében választottak a mult hetekben új jegyzőket és pedig: Drávalokon Kis Gusztávot, Darányban Füzessy Lajost, Göröggalban Szabady Károlyt és Hárságyon Simon Lászlót; az ujon választott jegyzők egyuttal az anyakönyvvezetői teendőket is megbizattak.

— **(Kenyéririgységből gyilkosság.)** Bakó Károly és Nagy Mihály beresek egyutt szolgáltak az albertfalui uradalomban. Nagy Mihály azonban Bakó helyére egyik rokonát szerette volna bejuttatni s ebből folyólag Bakót folyton szidalmazta, pocskolta s felebbvalói előtt árulkodott reá. Ez évi május hó 2-án valami csekélység miatt ismét megtámadta Bakót és mikor ez visszafelnt neki, vasvillával rohant rá. Bakó szintén vasvillát ragadott és meg-

tamadóját leszúrta. Nagy Mihály a sérülések következtében meghalt, a gyilkos fölött pedig most itélt a pécsi kir. ítélőtábla s őt Babics Mihály bíró referálása alapján szándékos emberölés büntetében mondván ki bűnösnek: öt évi fegyházzal sújtotta.

— **(Tolvaj vendég.)** Bocz János vasasi napszamos a folyó évi június havában éjjeli szállást kért özvegy Kertész Palné szabolesi lakos padlásán. Reggel ahelyett, hogy megköszönte volna a szivességet, megleste, míg Kertészné elment hazulról s ekkor meglopta. A szekrényből kivette az özvegy megtakarított kis pénzét s bejött Pécsre mutatni. A pécsi kir. ítélőtábla negyedfél évi fegyházbüntetést szabott az egyébként is rovott multu csavargóra.

— **(Eljegyzés.)** Mautner Soma mohácsi előnyösen ismert rövidáru-kereskedő ma — vasárnap — jegyzi el Prezmayer Jenőket, Prezmayer Alajos nagykereskedő leányát.

— **(Új szer a filloxera ellen.)** Mióta a filloxera megkezdte az ő országokra szoló nagy pusztítását és mióta a filloxera ellenszerére nagy díjat tűztek ki, azóta több ember keresi a filloxera elpusztítását eszközölő szert, mint a kormányozható léghajó titkát. Alig van ambiciózus vegyész és szőlősgazda, a kinek ne volna találmánya, ha mindjárt olyan is, ami nem vált be. De nemesak föltalálók vannak, hanem olyan szerencsés emberek is, akiket a véletlen vezet olyan szerekre, amelyek állítólag minden filloxerát kipusztítanak. — Ilyen véletlenül talált szerről emlékezik meg most a „Háztartás“, amely azt írja, hogy egy granadai szőlősgazda, minekutána szőlőit a filloxera már-már elpusztította, a foghagyma-kereskedésre adta magát. Tavaly azonban e tekintetben is pörül járt, mert az összevásárolt foghagyma a nyakán maradt. Nagy elkeseredésében a foghagymát a szőlőjében a venyigek mellé asta el és uram fia, a következő évben óriási termése volt, mert a foghagymától minden filloxera elpusztult s a szőlő buján kihajtott.

— **(A „Mohácsi Tornaegylet“.)** A „Mohácsi Tornaegylet“ választmánya — mint levelezőnk írja — kedden tartott ülést, melyen elhatározta, hogy a közgyűlést október 27-én tartja meg, a közgyűlés után pedig a „Casino“ helyiségében társasvárosát rendez. Az ülés megnyitása előtt minden oldalról melegen üdvözölték a 2 hónapig távol volt elnököt, dr. Rüll Jánost.

— **(Halálozás.)** Kelez Jenő III. oszt. gimnáziumi tanuló f. hó 5-én reggel 14 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 6-án (holnap) lesz d. u. 4 órakor a Jókai-tér 5. szám alatti gyászházban a buda. külvárosi közsírkertben.

— **(Névmagyarosítások.)** Samu Péter, szegzárdi illetőségű s Kassán állomaszó m. kir. esendő Szilágyi-ra, Goldstein Gyula, Sándor és Goldstein Mari kaposvári lakosok Gulyas-ra, Fischer József kaposvári lakos Károly-ra és Kohner Hermann kaposfüredi lakos Balázs-ra magyarosították nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

— **(Az állami anyakönyv Kaposvárról.)** Mint kaposvári tudósítónk írja ott az állami anyakönyvvezetés életbelépését teljes közönnyel fogadta a nép. Különben azért akadt dolguk már az anyakönyvvezetőknél, mert házasságra is jelentkezett már vagy két pár azontelül születés is fordult elő. A születési anyakönyvbe elsőnek dr. Fonnyó Ignác orvos újszülött lánykaja lett bejegyezve.

— **(Mire jó a kifüggesztés?)** Hogy mire jó a hazasulandók tábláján — az új törvény értelmében összekelő párok neveinek kifüggesztése — arról ma a következőleg tett tanúságot egy budai külvárosi menyecske. Bemegy az anyakönyvi hivatalba és kérdezi:

— Ez a házassági hivatal?
S mikor igenlő feleletet kap, panaszosan szól:
— Tegyenek valamit az urammal, mert különben el kell válnom tőle a rossz bánásmódja miatt.
— Mit tegyünk vele, galambom, kérdik a könyvvezető urak.

— Akaszszák ki a nevét oda a kapu alá, arra a drótos táblára: „hadd szégyelje meg magát!“

— **(A hivatalnok ur.)** A tegnap esti miniszter fogadtatáson történt. Egy fiatal ur a Bedő-kávéház előtt össze akart tűzni valakivel, s mikor egy rendőr esendre figyelmeztette, így támadt rá:
— Micsoda, hogy mer maga engem megszólítani. Hát nem ismer? Én Zsenge Tihámér hivatalnok vagyok a városházán. Szégyelje magát, hogy a felebbvalóit sem ismeri.

A rendőr elsompolygott s így morfondírozott magában:

Hiszen jól van, csakhogy a nevét megmondta. Majd jelentést teszek holnap a biztos uraknál.

— És ma csakugyan megtette a jelentést.

— De hát kicsoda az az ur? kérde tőle a biztos.

— Ő, kérem, hivatalnok.

— És mit mondott magának?

— Ő, kérem, azt mondta, hogy szégyeljem magam, hogy nem ismerem, mert ő hivatalnok.

— No hát, keritse elő nekem a föld alul is. Förméd rá a biztos. S ha megfogja, be kell tenni a hivatalba!

A pécsi nemzeti színház alapítói.

Pécs városa által a magyar nemzeti színművészetnek emelt új nemzeti színház alapítójának büszkén vallhatja magát minden pécsi polgár, mert a közel félmilliónyi összeghez, melynek árán a diszes múzsa csarnok felépült, filléreivel hozzájárult Pécs város összes lakossága.

Mindazonáltal a mainagy nap emlékeül ide igatjuk azon nemeskeblű adakozók neveit, kik nagyobb összegű adománnyal járultak a színház alaphoz s ezáltal is lehetővé tették, hogy a magyar színművészet minél előbb állandó otthonra találjon Pécs városában.

Áljon itt az ő névsoruk — aere perennius! Ime:

Pécsi főgimnázium igazg. ivén 200 frt, Tamásy Ferenc 100 frt, Littke József 200 frt, Rák Imre körj. ivén 3 frt, Fuchs A. és Gebhardt J. ivén 44 frt, Dragonescu Dömjén ivén 80 frt 50 kr., Fekete M. és D. Lukáts A. ivén 128 frt, Fekete M. és D. Lukáts A. ivén 285 frt, A pécsi kir. körjegyzői kamara ivén 123 frt, Zavaros P. és Dr. Gerecze P. ivén 192 frt 20 kr., Gerjovits József körjegyző 10 frt, Jánkovits Bésán József 300 frt, Grosch Henrik körjegyző ivén 2 frt, Szántó István 6 frt 50 kr., Jilly Ignác körjegyző ivén 5 frt, A pécsi kereskedelmi és iparkamara ivén Balyu bál jövedelme 290 frt, Ráth Mátyás adománya 50 frt összesen 340 frt, Suha Rezső ivén 2 frt, Siska Károly körjegyző ivén 21 frt, Gyetvár Ignác 37 frt 30 kr., Főt. Irgalmasrend ivén 70 frt, Narancsik József körjegyző ivén 20 frt. Realiskolai tanárok felolvasásából befolyt összeg 301 frt 03 kr., Jasek Alajos körjegyző ivén 7 frt, Höfler és Schlauch ivén 467 frt, Ott M. és Köcsön L. ivén 201 frt 70 kr., Papp J. és Zsolnay M. ivén 785 frt, Pécsen állomaszó honvéd fél dandár parancsnoksága ivén 100 frt, Szűts Károly körjegyző ivén 23 frt, A pécsi „Dalkoszu“ által rendezett estély jövedelme 22 frt 60 kr., Aidinger János ivén 401 frt 50 kr., Zsille Zsigmond és Marschal F. ivén 189 frt 50 kr., Opris Péter ivén 115 frt, Scala Venczel ivén 25 frt, Szombathelyi S. körjegyző ivén 8 frt, Sziebert N. és Beberits I. ivén 85 frt 60 kr., Pucher Vilmos hagyomány 100 frt, Egyesült külv. takarékpénztár 50 frt, Rimanoczy S. körjegyző ivén 6 frt, Freytag Gyula körjegyző ivén 23 frt, özv. Majláth Györgyné ivén 300 frt, Vizkelety I. és Asztalos J. ivén 29 frt 50 kr., Fünfkirchner Zeitung gyűjtése 4 frt 61 kr., Bach János körjegyző ivén 6 frt, Somogyi Gyula körjegyző ivén 100 frt, Kölesön segélyző egylet adománya 300 frt, A pécsi jótékony „Nögyelet“ ivén 3 frt, Bauer Rezső k. járásbíró ivén 3 frt, Kisfaludy D. körjegyző ivén 3 frt 50 kr., Frenkl F. körjegyző ivén 7 frt, A pécsi kir. főrealnoda igazgatósága ivén 122 frt, Fölker J. körjegyző ivén 12 frt 50 kr., Freitag L. körjegyző ivén 12 frt, Verner F. körjegyző ivén 1 frt, Kossa Dezső orsz. gy. képv. ivén 5 frt, Pécsi vasuti tisztikar ivén 23 frt, Simon Alajos körjegyző ivén 3 frt, Szombathelyi Károly adománya 10 kr., Hinka László ivén 76 frt, A pécsi ipartestület adománya 50 frt, Radó Ádám körjegyző ivén 2 frt, Kohárits J. körjegyző ivén 22 frt, Savel Kálmán ivén 8 frt, Horváth Mór k. járásbíró ivén 41 frt, Dulánsky Adolf ivén 110 frt, Tettyei multság jövedelme 5 frt, Fünfkirchner Zeitung gyűjtése 5 frt, Dr. Gerecze Péter gyűjtő ivén 27 frt 20 kr., Rausch J. és Szelmann Gy. ivén 34 frt 30 kr., Pécsi Figyelő gyűjtése 38 frt 56 kr. Egy asztal társaság adománya 1 frt 40 kr. Sehell Antal adománya 10 frt, Sándor János körjegyző ivén 10 frt, Pitz György körjegyző ivén 4 frt 50 kr. Az 52 ik ezred tisztikara 50 frt. A siklósi „Társaskör“ adománya 10 frt, Kratky Ernő körjegyző ivén 17 frt 70 kr. Labreuer Gusztáv körjegyző ivén 5 frt, A pécsi püspöki joglyceum ivén 10 frt, Szálasi Alajos 10 frt, Blum Gyula ivén 100 frt, Grosch Ferenc körjegyző ivén 16 frt 50 kr., Littke Ferenc ivén 10 frt, Josipovits N. és Ribics M. 2 ivén 4 frt, Müllherr Alajos ivén 20 frt, Balázs János adománya 2 frt, Fekete Mihály ivén 80 frt, Piribauer János 15 frt 92 kr., Salamon József 5 frt, Auerhammer József 20 frt, Ambrus József adománya 1 frt, Papp József ivén 115 frt, Aidinger János ivén 44 frt, Hirschler Imre ivén 5 frt, Bäuerle János körjegyző ivén 2 frt, Marschal József körjegyző ivén 3 frt, Schneider István ivén 94 frt, Perczel Kálmán ivén 17 frt, Dama Lőrincz adománya 10 frt, Fuchs A. és Gebhardt S. ivén 7 frt, A pécsi keresk. önképző és betegsegélyző egylet ivén 43 frt, Feiler M. és Kaufer S. ivén 5 frt 70 kr., Szánthó István ivén 20 frt, A „Pécsi polg. casinó“ adománya 50 frt, Ribay Ferenc ivén 48 frt 17 kr., A I-ső pécsi munkás betegsegélyző egylet ivén 10 frt 60 kr., Haksch L. és Várady F. ivén 10 frt, Finta Dénes ivén 8 frt, A pécsi evang. hitközség ivén 5 frt, A keresztény polg. társalgó kör ivén 17 frt, Dr. Seb Károly és Dr. Nick A. ivén 59 frt, Nagy S. és Vanis S. ivén 20

frt, Dr. Jobst László adománya 20 frt, Dr. Krasznay M. és Dr. Toldy B. ivén 166 frt 50 kr., Pécs kat. legényegylet adománya 20 frt, Pinczér bál jövedelemből 36 frt 13 kr., Katona zenekar hangverseny jövedelemből 50 frt, Schaffer Béla 200 frt, Pécsi kereskedő ifjak ivén 73 frt 09 kr., Az 52 ik gyalogezred ivén 60 frt, Vécsey Rezsóné ivén 10 frt, A Pécsi ízr. nőegylet 100 frt, Vaszary Gyula ivén 4 frt, Sellyei műkedvelők előadásából jövedelem 21 frt 23 kr., Rosentfeld Simon adománya 200 frt, A magyar nemzeti színház alap javára tartott néptünnepély jövedelemből 241 frt 02 kr., Magvassy Imre adománya 16 frt, Balaskó János k. járásbíró ivén 38 frt, Csermák Alajos 1 frt, Mestrits Imre ivén 10 frt, Piribauer János ivén 100 frt, Schwartz József ivén 50 frt, Fllmann Károly ivén 50 frt, Trifon Menyhért ivén 1 frt, Winter Károly ivén 1 frt, Jeszenszky K. ivén 1 frt, Höfler és Schlauch ivén 172 frt, Zsille Zsigmond ivén 42 frt, Vinkovics János adománya 2 frt, Sável Kálmán ivén 60 frt 40 kr., Rauss és Szelmann ivén 36 frt, Bedő Károly adománya 100 frt, Schneider István ivén 206 frt, Szauter Gusztáv adománya 300 frt, Zsolnay György adománya 10 frt, Stefánits Mihály adománya 2 frt, Dr. Krausz Jenő adománya 25 frt, Ferbli mutyitársaság adománya 45 frt, Németh Lajos körjegyző ivén 250 frt, Bencz Sándor által befizetett M. M. adománya 100 frt, Laczkovits Antal adománya 2 frt, Varga Jenő adománya 2 frt, Nemzeti kaszinó adománya 500 frt, Pécs szab. kir. város 1 éves önkéntesek adománya 40 frt, Irodalmi és művészeti estélyek jövedelmeköl adománya 100 frt, Pécs város ifju polgárai által rendezett táncestély jövedelméből 63 frt, Köröstyös Imre adománya 200 frt, Építkezési iparosok által rendezett táncestély jövedelméből 20 frt 44 kr., Valentin Ottó a tettyén rendezendő néptünnepély engedélyéért 50 frt, Klein és Koch adománya 5 frt, Tamasy Ferenc adománya 100 frt, Nick Károly 8 frt, Alt és Böhm 50 frt, Auerhammer József 3 frt, Pécsi tak.-pénztár 592 frt 33 kr., Vághó József 2 frt, Pintér József 100 frt, Németh József 15 frt, Dr. Schvarev Frigyes 30 frt, Cserta György 2 frt, Köröstyös Imre 100 frt, Dorner János 1 frt, Langer Viktor 3 frt, Savel Kálmán 25 frt, Dr. Dobi Imre 3 frt, Trixler Aladár 1 frt, Sonnenvend Frigye. 2 frt, Huriák István 2 frt, Taar F. 4 frt, Drotter Boldizsár 1 frt, Dr. Lukács Adolf 10 frt, A Pécsi Athletikai Club 50 frt, Igalits Radwaj 5 frt, Szinkovits Károly 1 frt, Kerese Miklós 10 frt, Hillebrand Matyi 1 frt, Huriáth István 1 frt, Feldmann E. 50 kr., Schusster Lőrincz 2 frt, A pécsi központi takaréktár 200 frt, Markó János 50 frt, Mendi Lajos 100 frt, Kisz József 10 frt, Krasznay Mihály 100 frt, Nemzeti Kaszinó 500 frt, Vissy István 25 frt, Györgyi Ede 1 frt, Rihmer Elek ivén 25 frt, Hefner Lajos körjegyző ivén 16 frt, Simonfay János 25 frt, Lexa Károly 30 frt, dr. Pasitzky Ede 100 frt, Nádosy Kálmán 200 frt, Szily László 100 frt, Baranyamegye befizet a körjegyzőségekben teljesített gyűjtésből befolyt összeget 698 frt 85 kr., Engel Lajos, Feiler Mihály és Fuzs József adománya 12 frt, Dr. Egyri Béla gyűjtő ivén 15 frt, 60 kr., Kelemen János adománya 5 frt, Nagy Ferenc 20 frt, Szautter Gusztáv 200 frt, Siskovits Tamás 250 frt, Köszl János adománya 50 frt, Pélm Kristóf 5 frt, Kaiser Henrik 25 frt 98 kr., Salamon József 8 frt, özv. Antal Jánosné 5 frt, Deutch Adám 50 frt, Stern Mór 20 frt, Németh József 15 frt, özv. Stromayer P. né 10 frt, Fund János 5 frt, Szabó József 1 frt, Fein Lázár 2 frt, Várady Ferenc 10 frt, Langer Viktor 3 frt, Angyal Pál 5 frt, Kertvélesy József 1 frt, Sável Kálmán ivén 3 frt, Dr. Kosutányi Ignác 15 frt, Schánher Mihály 50 frt, Dr. Jobst László 80 frt, Szily T. 50 frt, Szily P. 50 frt, Renz B. adománya 50 frt, a Farkas-Ratkó-féle nemz. szính. alap. 6.3417 frt 63 kr., dr. Bors Emil adománya 10 frt, Mohács nagyközség 300 frt, Ribling Lajos adománya 2 frt, Hamerli Mihály adománya 5 frt, Meskál Jánosné adománya 1 frt, Langer Viktor adománya 4 frt, Czigliányi Béla adománya 5 frt, Kleczár Lajos adománya 1 frt, Nagy Gyula adománya 1 frt, Szvay Ferenc adománya 50 kr., Förster Béla adománya 100 frt, dr. Egyri Béla adománya 5 frt, Jeszenszky Ferenc adománya 100 frt, Kaiser Ferenc 20 frt 04 kr., Fazekas Sándor adománya 200 frt, Antal Margit adománya 25 frt, Radics Lőrinc adománya 3 frt.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október hó 5-én.
(A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A képviselőházban Szilágyi elnök bejelentéseit megtévé, az ülést be akarta zárni, a mikor minden oldalról felkiáltások voltak hallhatók: „Hát az interpellációk!“, amire Szilágyi észrevévé, feledékenységet, nevetve elrendeli az ülést folytatását s kéri az interpellációk előterjesztését. E n d r e y interpellálta Perczel belügyminisztert a hódmezővásárhelyi Kossuth-gyűlés tárgyában s kérdi, mi joga avatkozik a kormány a hatóság hazi ügyébe, mi joga semmisíti meg azt a határparat, mely ellen az előbbi kormány kifogást nem tévé, törvény sze-

rint jóváhagyottnak tekintendő? Interpelláltak még kisebb ügyekben Madarász József, Veszter Imre, Bujanovits, Serbán Miklós, Drakulics, Holló Lajos, Visontai Soma. Legközelebbi üléskedden lesz.

TÁVIRATOK.

— **A cár üdvözlője a német császárhoz.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Molne gróf tegnap utazott el Pétervárról, magával hozva a cárnak Vilmos császárhoz intézett kéziratát.

— **A presuntiv trónörökös üdülése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ferencz Ferdinand főherceg tegnap este Lussin-Pissoloba érkezett.

— **A király utazása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Király ő felsége ma reggel Paar gróf főhadsegéddel és két szárnysegéddel Szt.-Pöltenbe érkezett, hol a polgári és katonai hatóságok s a nép nagy ovációjával fogadták.

Előfizetésre való felhívás

„PÉCSI FIGYELŐ“

XXIII. évfolyamának októb.—decz. negyedére.

Ide s tova egy éve lesz, hogy lapunk mint napilap futja pályafutását és annyit már most konstatálhatunk, hogy kiadónk áldozatkészsége, a szerkesztőség hazafias buzgalma nem esett hiába: mert a „Pécsi Figyelő“ napról napra nagyobb tért hódít, a mit köszönhet csupán annak, hogy mindenkor leplezetlenül megmondta az igazat. Dícsért, méltatott, ha az érdem elismerést követelt: de kérelhetlenül ostromozta a bünt a visszaéléseket és a korrupciót.

Mint pártlap, a „Pécsi Figyelő“ egyetlen az egész Dunántul, mely naponként megjelenve szilárdan és lankadatlanul kitart a függetlenségi elvek mellett. Célunkat, mely a független Magyarország teljes kiépítését célozza, sohasem fogjuk szem elől tévesztetni.

Hírvivatunk tekintetében vehettek észre olvasóink, hogy az egyre változatosabb és tartalmasabb volt. Jövőre is gondunk lesz erre, mert alig van a vármegyének szamat terő helysege, a hoi tudósítónk ne volna. Így aztán gyorsan értesülve a vidék eseményeiről, belső munkatársaink által pedig a helyi dolgokról, a „Pécsi Figyelő“ ma már azzá lett, a mivé minden jól szerkesztett vidéki lapnak lennie kell: hírforrása a fővárosi sajtónak.

A fővárosban állandó tudósítónk van, a ki az országgyűlésről, fontosabb po-

litikai hírekről, szenzációsabb eseményekről táviratilag értesít, úgy hogy e tekintetben igen sokszor 24 órával megelőzzük a fővárosi lapokat. Tudvalevő leg lapunk naponként esti 6 órakor jelenvén meg, ugyanazok a dolgok csak a másnap Pécsre érkező fővárosi lapokban olvashatók.

A „Pécsi Figyelő“ megmarad a régi, azzal a különbséggel, hogy ezentul fokozott igyekezettel azon leszünk, hogy még több olvasót és barátot csoportosítsunk az alá a zászló alá, melyet a „Pécsi Figyelő“ lobogtat, melyre Magyarország függetlensége van felírva.

Bizva közönségünk hazafiaságában, hisszük, hogy azokra ezentul is számíthatunk, a kik eddigél is hiveink voltak. A kiknek pedig anyagi körülményei nem engedik, hogy napilap pártolása által pártolják a függetlenséget: ott van **heti-kiadásunk**, melynek negyedévi előfizetési ára csak **75 kr.**

Tisztelettel kérjük tehát az előfizetési összegnek minél előbb való beküldését, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be. A hátralevő negyedre lapunk előfizetési díja annyi, mint azelőtt volt, vagyis **2 frt 50 kr.**

Hazafias tisztelettel

„Pécsi Figyelő“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Művészet, irodalom.

„Röptében a nagyvilág körül“ című vállalat a 14-ik füzet megjelenésével immár befejezésébe közeledik. Igen természetesnek találjuk azt a nagy hódítást, melyet ez a fényképsorozat már az első füzet megjelenésével a közönség minden rétegében elért. Mert a „röptében a nagyvilág körül“ minden tekintetben oly tökéletes mű, melynél, ugy a bemutatott dolgok felette érdekes volta, mint a kivitelt — mely a fényképezési művészet valóságos remeke — még a legnagyobb kritikus elismerését is kell hogy kivívja. Innen van az, hogy a nagy világ legérdekesebb pontjainak hű masolatban való reprodukciója mint több és több — sok ezer — embert hódított meg már csupán a mi hazánk lakói közül is, és a föld kerekéségén eddigél nem kevesebb, mint tizenhat millió példányban forog közkézen. A most megjelent tizennegyedik füzet tartalma: a londoni »Szent Pál székesegyház«, a velencei »Márkus templom« gyönyörű renaissance épülete, az »alexandriai kikötő«, a »beylerbeyi császári palota«, a »japáni, kiotoi száz-sarku templom«, a »mexikói székesegyház« stb. Ez a füzet is, mint a többi, vidékre küldve 35 kr-ért rendelhető meg az Egyetértés kiadóhivatalában Budapesten, mely előfizetéseket is elfogad az egész műre 16 füzetre 5 frt 60 krral, 8 füzetre 2 frt 80 krral, 4 füzetre 1 frt 40 krral. Az egész műhöz diszes bekötési töblák készültek, melyek 1 frt-ért kaphatók ugyancsak a kiadóhivatalban.

Lapkiadó: SZAUTTER GUSZTÁV

Felülvizsgáló: PLEININGER FERENC

TÁJZS JÓZSEF

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására hozni, hogy

kárpitos és diszitő üzletemet

Pécsen, Széchényi-tér, a királyi ítélőtáblai épület bolt-helyiségébe helyeztem át.

Raktáron tartok

☞ kész garnitúrákat és pamlagokat ☜

a legdiszesebb alakban.

Nem különben elvállalok mindenféle *tapeta munkák* gyors és pontos elkészítését ugy helyben, mint vidéken, a legolcsóbb árak mellett.

Tapeta mintákkal a legnagyobb választékban rendelkezem.

A midőn a n. é. közönséget kérem üzletemnek megrendelések általi kegyes pártolására, maradtam kiváló tisztelettel

Rotter Béla

kárpitos és diszitő

Pécsen, a Nádor-szálloda mellett

Med. Dr. Breuer József

fogspecialista, fogműtő.

Lakik: Irgalmas-u. 20. sz. alatt; november elsejétől „Központi takarékpénztári épület.”

Rendel: d. e. 9-12, d. u. 2-6.

A hazai, mint a külföldi egyetemeken elsajátított módszer szerint a modern technika vívmányainak felhasználásával készít jótállás mellett:

Arany-, platin-arany-, porcellán- üveg-, arany-ezüst-rézamal-gam és cement plombokat; kautschuk- és fémbe foglalt fogsorokat; különböző faju stiftfogakat; obturatorokat; helyettesít resecált állkap-csokat, kijavit (Sauer, Walkhoff, Warnekros stb. gépezetek) **hibásan álló fogakat.**

Foghúzás kéjgázzal és anélkül.

Szabadalmi és műszaki iroda

Dr. Szilasi és Bernauer

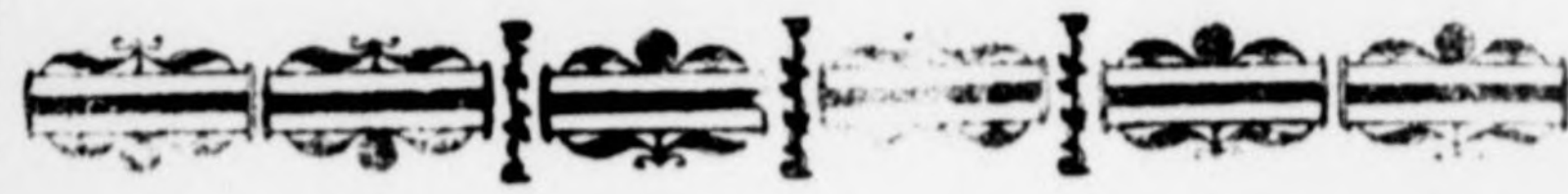
a kir. keresk. és váltó törvényszék hites vegyészeti

Budapest, VIII. Baross u. 59. (a József körut mellett.)

Szabadalmak kidolgozása, kieszközlése és érté-
kesítése.

Védjegyek belajstromozása.

Felvilágosítás ingyen.

Hirdetés.

Van szerencsénk a t. közönség szives tudomására adni, hogy *Pécsett, Ferenciek-utca 6. szám alatt* a „**Vörös kereszt**”-hez címzett

Vegy-, Illat- és Gyógyfűszer (Drogueria)

üzletet rendeztünk be, melyet f. évi október hó 1-én nyitunk meg.

Üzletünkben csakis valódi, legjobb minőségben, úgy nagyban mint kicsinyben, lesznek kaphatók az itt felsorolt árúk:

angol, francia, német és más illatszerek kimérve is. Gyógy-, toilette- s más szappanok a legdusabb választékban; hölgyporok kimérve is és minden más pipere- és szépítőszerek. Első minőségű tej-, köröm- és fogkefék; fésűk és szivacsok. Illatos porok és vizek kimérve is. Gyógyfűvek és vegyszerek. Salicyl, citrom-, kén- és sósavak. Glycerin, benzín, rovarporok és naphtalin. Fertőtlenítésre tiszta és nyers karbolsav és karbolpor; réz- és vasgálic és más vegyárúk és gyógykülönlegességek. **Finom kínai és orosz teák, rumok; valódi francia és magyar cognakok.** Gyümölcs-aetherok és szörpök, úgy gyógycukorkák. Mindentéle seb- kötöző (vatta, gaze) szerek; sebészeti és gummi árúk; sérvkötők, irrigateurok és fecskendők, szóval mindennemű valódi francia gummi különlegességek.

Hölgyek részére arany, ezüst és gyémánt hajporok és hajhálók (Haarnetze), hajfestékek és hajápoló szerek. Illatos porok fehérneműekre. Szobaillatok. Szájvizek, fogporok és fogpépek. Színpadi festékek. Fotográfiai kellékek. Méregmentes anilin festékek. Állatgyógyászati cikkek. Fém- és ruhatisztító szerek.

Az itt fel nem sorolt anyagok és cikkek legközelebb szétküldendő *részletes árjegyzékünkben* lesznek felsorolva.

Vidéki megrendeléseket *forduló postával* fogantositunk és bármely, — esetleg raktárunkon nem levő s üzleti körünkbe vágó árukat jutalek (provisio) felszámítása nélkül készségesen elvállalunk.

Midőn a t. közönséget a legpontosabb s legfinomabb kiszolgálásról biztosítanók: bátrak vagyunk szives támogatását és üzletünk iránt való becses érdeklődését is kikérni.

Pécsett, 1895. évi szeptember hóban.

Karres és Geltch

vegy-, illat-, gyógyfűszerek és méregárúk kereskedése.

Eladó hengermalom.

Pécsett, a kolonai szénbánya alatt, a várostól félórányira, az ugynevezett

meszesi vízimalom

néhány kat. hold FÖLD és SZÖLÖVEL együtt szabad kézből eladó
esetleg bérbeadandó.

Főtrilágosítást e lapok kiindólvatata ad.

Alapított 1870

SCHRÖDER ROB. TH. banküzlete

Budapest, Károly-körut 28. szám.

Fiókok:
Berlin, Hamburg,
Lübeck, Schwerin.

Magyar Osztálysorsjegyeket.

Első húzás 1895. október hó 16-19-ig.

Ebben a sorsjátékban a legmagasabb nyeremény kedvező esetben

1,000.000 korona.

Az első húzásra szóló sorsjegyek ára:

1 egész	1 fél	1 negyed	1 tízed	1 huszad
20 frt.	10 frt.	5 frt.	2 frt.	1 frt.

Mindkét húzásra szóló sorsjegyek ára:

1 egész	1 fél	1 negyed	1 tízed	1 huszad
40 frt.	20 frt.	10 frt.	4 frt.	2 frt.

Fiókjainban legutóbb is különféle osztály-sorsjátékokból nagy nyereményeket fizettem ki vevőimnek, köztük egy 600,000, egy 400,000, négy 300,000, három 200,000 két 150,000 és 100,000 bírodalmi márkára rugót s még ezenkívül számos más nagy nyereményt. — Megrendelési cím:

SCHRÖDER ROB. TH., főelárusító,

Budapest, Károly-körut 28. szám.

Távirati cím:

Lottobank, Budapest.

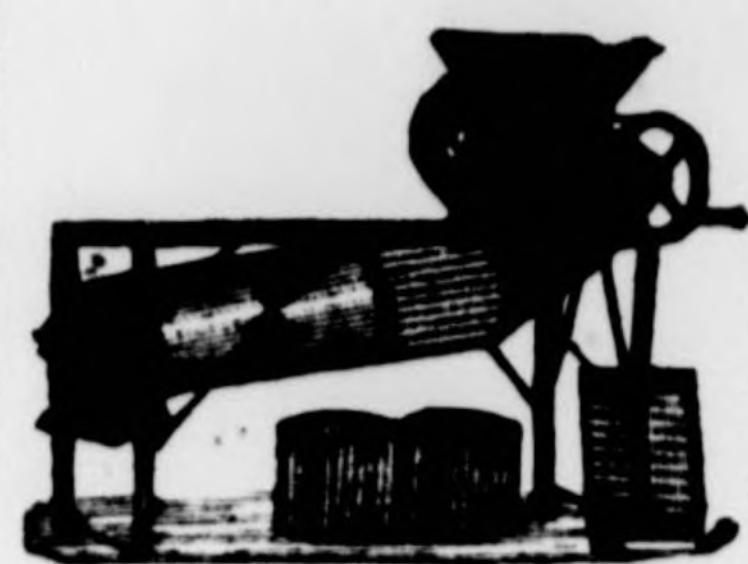
Vidéki megrendelések pontosan, esetleg postautóval is eszközöltemek. Postailij fejében kérek 5 krt, ajánlott levélért 15 krt és nyereményjegyekért 10 krt küldeni

Tessék a címre ügyelni.

CHEQUE-SZÁMLA
a Pesti magyar kereske-
delmi banknál

Konkolyozók (trieurók)

minden gabonanem osztályozására

Graepel Hugó
gépgyárosnál

Budapest, V., Külső vácezi-ut. 46.

Mintegy 10 klgr. gabona minta beküldése esetén különleges trieur készítetik.

Hirdetések jutányosáron vétetnek föl kiadóhivatalunkban.

1299. szám.

1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbírótság 1895. évi 14352. számú végzése következtében Markusz Terézia javára, Matievits István és Matievits Ignác ellen 40 frt s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 316 frt 80 kr-ra becsült szobabutorok, felszerelések, lovak, kocsik stb. ből álló ingóságok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. bíróság 18209. 1895. sz. végzése folytán 40 frt tőkekövetelés, ennek 1893. évi február hó 13. napjától járó 8% kamatai és pedig összesen 20 frt 80 kr-ra bíróság már megállapított költségek erejéig **Pécsett, alsó Balokány utca 34. sz. a.** leendő eszközlésére **1895. évi október hó 8. napjának délutáni 1/2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécsett, 1895-ik évi szept. hó 22. napján.

Engler Kálmán
kir. bírósági végrehajtó.

Siptár Lajos

a kölesön segélyző-egylet pénztárnokának

amerikai szőlőtelepén Pécsen

1895. őszén a következő tökéletesen beérett, az alábbi bizonyítvány tanúsága szerint teljesen fajtiszta

amerikai vesszők kerülnek eladásra.

Gyökeres vesszők:

válogatott, nagyrészt ojtásra is alkalmas kitűnően meggyökeresedett és szép hajtásokkal:

60.000 drb	Rupestris Monticola	ezrenként	65.— frt
12.000 "	Rupestris Metallica	ezrenként	65.— frt
55.000 "	Solonis	ezrenként	40.— frt
25.000 "	Rupestris selecta (válogatott faj)	nagylevelűek	25.— frt
30.000 "	Riparia selecta (válogatott faj)	75% portalis	20.— frt

Sima vesszők 45—50 cm. hosszúak:

60% ojtásra is alkalmas

250.000 drb	Rupestris monticola	ezrenként	40.— frt
25.000 "	Rupestris metallica	ezrenként	40.— frt

250.000 drb	Solonis	ezrenként	25.— frt
50.000 "	Rupestris selecta (válogatott faj)	nagylevelűek	12.— frt
40.000 "	Riparia selecta (válogatott faj)	75% portalis	10.— frt

Ojtványok:

15.000 drb	gyökeres fás ojtás kitűnően összeformált rupestris valamint solonis alanyokra nemesített asztali és legjobb borfajok	száz darab	20.— frt
25.000 drb	ojtványokról levágott legfinomabb asztali és borfajú 50 cm. hosszú hazai vesszők	ezer darab	3.— frt

A megrendelések sorban vétetnek elő s míg a készlet tart, teljes mennyiségben szolgáltatnak ki, de

A megrendelésnél 50% előleg küldendő be, s a vételár az átvétel alkalmával egyenlítettő ki Tavaszi szállításkor ezrenként 2 frt teletelési költségek is fizetendő.

Vidékre csomagolás és szállítási díj önköltségen számítottatik.

És végül a mikor még a tökéletes fajtisztaságért teljes kezességet vállalok, bátor vagyok a t. rendelők figyelmét az alábbi bizonyítványra felhívni:

M. kir. szőlészeti és borászati felügyelő Pécsen.

344/1895. szám.

Bizonyítvány.

Mely szerint bizonyítottatik, hogy Siptár Lajos pécsi lakos szőlőbirtokos amerikai szőlővessző-termelő-telepe magas, száraz és kőves hegyen fekszenek, miért is a rólok lekerülő amerikai vesszők nem túlvastagok, de annál fásabbak, vékony belűek, sűrű izületűek s tökéletesen megérik, s így könnyen és biztosan gyökeresedők. — Továbbá bizonyítottatik, hogy amerikai szőlőfajai, mint a Vitis Solonis, Rupestris Monticola, Rupestris Metallica stb. teljes fajtisztán vannak teleptve.

Pécsett, 1895. augusztus hó 15-én.

Gábor József s. k.

kir. szőlészeti felügyelő. (Alajos-utca.)

Schönwald Imre

vizsgázott óras-, ékszerész- és látszerész

Pécsett, Király (fő) utca a Hattyu épületben.

A színházi idény megnyitása alkalmából van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni miszerint **Párisból** a legújabb divatu, remek szép kivitellű **színházi fekete bőrrel** bevont, aranyozott, teknősbéka-csont, elefántcsont, aluminium, fekete chagrin bőr, gyöngyház foglalványu, továbbá fényűzési, liliput és kézi színházi legjobb optikai csiszolt üvegekkel ellátott **látcsövek** érkeztek és rendkívül mérsékelt eredeti gyári árak mellett eladatnak.

Együttal bátorkodom a n. é. közönséget azon körülményre figyelmeztetni, miszerint látcsöveim a legjobb optikai csiszolt achromatikus lencsékkel ellátva és úgy minőség valamint ár tekintetében bármilyen szem látszerésztől forgalomban levő látcsövekben a versenyt felülmúlják.

E szakmába vágó javítások legjobban és azonnal igen mérsékelt áron eszközöltetnek.

egészséges erőt
"Kathreiner"
Ad.

DISZOKLEVÉL
1891-1894
8 ARANY EREM

Óvatosság: Csak a „Kathreiner”-névvel ellátott eredeti-csomagokat kérjük és fogadjuk el.

A legízletesebb, egyedül egészséges és egyszerűen a legolcsóbb pótlék a babszemő kávéhoz.

Egyedül egészséges pótszer a babszemő kávé helyett. Nőknek, gyermekeknek, betegeknek orvosilag van ajánlva.

KATHREINER FÉLE

KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ.

Legisztább természetes gyártmány egész szemekben.
Hozzávegyitések általi hamisítás tehát ki van zárva.

Mindenütt kapható: 1/2 kiló 25 kr.

HIRDETmény!

Köztudomásra adjuk, hogy az államilag engedélyezett

Magyar osztálysorsjáték

első huzása 1895. évi október 16-ikától 19-ikeig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartatni.

Ezen első huzáson az egész sorsjáték 31,499 nyeresiméne közül, melyeknek összege

5 millió 600,000 korona

10,000 nyeresimény fog kihuzatni

egy millió 268,000 korona

összegben. A második osztály huzása december 6-ikától 14-ikeig fog megtartatni.

Az első huzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét huzásra érvényes teljes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyekért, melyeket az első huzás után vásárolnak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest, 1895. szeptember 16.

Andrássy-ut 5.

Magyar osztálysorsjáték-igazgatóság.

Hűen

elvünkhöz

jótállás mellett eladunk kizárólag legjobb szövetből készült:

Téli kabátot **10 frt 50 kr.**, egy férföltönyt **12 frt.**, egy felöltőt **8 frt.**, fiu-öltönyt **7 frt.**, egy gyermeköltönyt **3 frt 50 kr.**, egy téli nadrágot **3 frt**ért, mind jó minőségű gyapjuszövetből készült.

Legnagyobb választék.

Meg nem felelő árak kieserlétnek.

Zentler-féle

férfi- és gyermek-ruharaktár Pécsen, király-
utca a városházával szemben.

Mustrabirkák

eladók a ráczbólyi gazdaságban
Beremend mellett.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Első huzás már 1895. október 16—19-ig

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Az államilag engedélyezett

magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeresimények.

Huzás 1895. október 16—19-ig.

nyeresimény	korona	korona
1	á 80000	= 80000
1	„ 60000	= 60000
1	„ 40000	= 40000
1	„ 30000	= 30000
1	„ 20000	= 20000
1	„ 15000	= 15000
1	„ 10000	= 10000
2	„ 8000	= 16000
8	„ 4000	= 32000
10	„ 2000	= 20000
13	„ 1000	= 13000
100	„ 400	= 40000
860	„ 200	= 172000
9000	„ 80	= 720000
10000	nyeresim. össze.	1268000

31,499 pénznyeresimény

5 MILLIO

600,000 korona

összértékben

Legnagyobb nyeresim. a legkedvezőbb esetben:

EGY MILLIO

korona.

II. osztályu nyeresimények.

Huzás 1895. december 6—14-ig.

nyeresimény	korona	korona
1 jutal.	600000	= 600000
1	400000	= 400000
1	200000	= 200000
1	100000	= 100000
1	50000	= 50000
2	á 20000	= 40000
2	„ 15000	= 30000
4	„ 10000	= 40000
10	„ 8000	= 80000
27	„ 6000	= 162000
100	„ 2000	= 200000
200	„ 1000	= 200000
1150	„ 200	= 230000
20000	„ 100	= 2000000
21499	nyeresimény és 1 jutalom	4332000

Eredeti sorsjegyek az I. osztály részére:

Egy egész   egy fél $\frac{1}{10}$ egy tized   egy huszad
40   20   4   2 korona.

Ajánl és utánvétellel szétküld

HEINTZE KÁROLY fő-elárusító, **Budapest,**
szervita-tér 3.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Vidéki megrendelők kéretnek postadíjért 10 fillért, ajánlott levele kért 30 fillért és a sorsolási tudósításért 20 fillért küldeni.

Sürgöny-czim: **LOTTOHEINTZE, Budapest.**

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Hazai Aszfaltipar

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ezelőtt „Tatarosi” TELEFON 442.

Bányái: TATAROSON (Biharm.), gyárai:

M. Telegd, Budapest.

Központi iroda:

Budapest, Váci-körut 21. szám.

Készít mindennemű aszfaltburkolatot, u. m.: járdákat, kapubejárásokat stb. természetes aszfaltból: kocsí utakat, aszfalt-makadám 38151/93. szám a. szabadalmazott rendszere szerint.

Elvállal új építkezéseknél: alapfalak elszigetelését forró uton, szabadalmazott aszfalt elszigetelő anyagból, **tetőfedéseket szabadalmazott valódi aszfalt-fedéllemezekkel.**

Szállít: kitűnő aszfaltanyagot: szab. elszigetelő anyagot, valódi aszfaltfedel és izoláló lemezeket stb.

Olajosztályba szállít: nyers-, gép-, kenő-, és hengerolajokat, mindennemű kocsikenőcsöket.

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécsen, Ferencziek-u. 11. sz.

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett alvó-, dísz- és ebédlő szobák mindennemű fa-, vas- és kárpitozott butorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók és Thonet-székek szabott gyári árak mellett.

Abban a helyzetben vagyok, hogy butorvásárlások nálam is oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten, vagy Bécsben.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)